

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 10124 af 01/12/2004 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse U-15-04 om erhvervsevnetabserstatning - førtidspension efter ny lov - nedsat arbejdsevne - arbejdsskade

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 1007310-04

Ankestyrelsens principafgørelse U-15-04 om erhvervsevnetabserstatning - førtidspension efter ny lov - nedsat arbejdsevne - arbejdsskade

Resume:

Ankestyrelsen har behandlet 3 sager om fastsættelse af niveauet for erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der var tilkendt førtidspension efter den nye pensionslov, der trådte i kraft 1. januar 2003.

Ankestyrelsen fandt, at der ved bedømmelse af erhvervsevnetabet efter afsluttet arbejdsprøvning ikke alene kunne tages udgangspunkt i antallet af timer den sikrede kunne arbejde. I vurderingen skulle også indgå, om arbejdsprøvningen var tilrettelagt således, at den i tilstrækkelig grad tog hensyn til de begrænsninger, arbejdsskaden havde medført.

Ankestyrelsen fandt, at i tilfælde hvor arbejdsskadens følger kun udgjorde en mindre del af det samlede erhvervsevnetab, og hvor arbejdsskaden således kun i begrænset omfang havde været årsag til sikredes overgang til førtidspension, kunne sikredes tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden fastsættes skønsmæssigt.

Ankestyrelsen bemærkede, at der ikke var hjemmel i arbejdsskadeloven til at nedsætte erstatningen for tab af erhvervsevne som følge af, at sikrede var tilkendt førtidspension. *)

Sag nr. 1

En 54-årig redder fik tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne på 65 procent for følger efter et vridtraume i ryggen. Ménet var fastsat til 15 procent for middelsvære daglige rygsmerter med udstrålende bensmerter og med middelsvær bevægeindskrænkning. Der var forsøgt arbejdsprøvning på arbejdspladsen 2 gange, og derefter arbejdsprøvning på revalideringsinstitution. Sikredes arbejdsindsats var under 50 procent svarende til 1- 1 1/2 times effektiv arbejdstid pr. dag. Det fremgik af ressourceprofilen, at hans manglende indsats var præget af de mange fysisk belastende arbejdsfunktioner han ikke kunne klare.

Ankestyrelsen fandt, at sikrede burde kunne påtage sig deltidsbeskæftigelse i arbejde, der ikke indebar fysisk belastende funktioner i form af tunge løft eller arbejde i foroverbøjet stilling, og hvor der var mulighed for varierende stående og gående funktioner.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikrede havde gode sociale kompetencer, og at arbejdsprøvning/forsøg på at finde fleksjob havde indeholdt rygbelastende funktioner. Antallet af timer, sikrede havde kunnet arbejde i arbejdsprøvningen, kunne således ikke alene lægges til grund ved vurderingen af hans erhvervsevnenedsættelse efter arbejdsskadeloven.

Ankestyrelsen nedsatte således erstatningen for tab af erhvervsevne fra 80 til 65 procent.

Som svar på forsikringsselskabets klage bemærkede Ankestyrelsen, at der ikke var hjemmel i arbejdsskadeloven til at nedsætte erstatningen for tab af erhvervsevne som følge af, at sikrede var tilkendt førtidspension.

Sag nr. 2

En 52 årig ufaglært specialarbejder fik tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne på 80 procent for følger efter en arbejdsskade, hvor han pådrog sig skader på store dele af kroppen. Det samlede mén var fastsat til 25 procent primært som følge af betydelige lænderygsmerter. Efter forsøg på at genoptage

arbejdet blev der forsøgt arbejdsprøvning i montage arbejde, men sikrede kunne kun arbejde 2 timer dagligt.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikrede på baggrund af smertetilstanden, herunder især de betydelige lænderygsmærter, der forværredes ved belastning, kun var i stand til at arbejde 2 timer dagligt med betydelige gener i arbejdsprøvning, der tog hensyn til de begrænsninger, arbejdsskaden havde medført.

Ankestyrelsen fastsatte herefter erhvervsevnetabet til 80 procent.

Som svar på forsikringsselskabets klage bemærkede Ankestyrelsen, at der ikke var hjemmel i arbejdsskadeloven til at nedsætte erstatningen som følge af, at sikrede var tilkendt førtidspension.

Sag nr. 3

En 56-årig matros fik tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne på 15 procent for følger efter en klemskade af højre hånd den 11. december 1995. Ménet var fastsat til 5 procent. Der var efter arbejdsskaden 2 mislykkede revalideringsforsøg med henblik på uddannelse som skipper. Sikrede arbejdede herefter som lastbils- og buschauffør fra 1998-2002. Arbejdet ophørte som følge af alkoholproblemer. Senere arbejdsprøvningsforsøg blev afbrudt, da han skulle afsone en dom.

Sikrede fik tilkendt førtidspension fra 1. december 2003 som følge af håndskaden, alkoholproblemer nedsat gang- og standfunktion, nedsat blodforsyning til benene samt personlighedsforstyrrelse.

Ankestyrelsen fandt, at arbejdsskaden var årsag til at sikrede måtte ophøre som matros, men at sikredes erhvervsevne som følge af arbejdsskaden kun ville være påvirket i forhold til særligt håndbelastende arbejde.

Ankestyrelsen fastsatte herefter sikredes tab af erhvervsevne til skønsmæssigt 15 procent.

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 32, stk. 1 og § 32, stk. 2

Lov om social pension - lovbekendtgørelse nr. 42 af 28. januar 2004 -

Note:

*) Se også SM U-8-04

* * * * *

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 1007310-04

Ved arbejdsskaden den 31. marts 2001 fik sikrede et vrid i ryggen.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte ved afgørelse af 24. april 2003 godtgørelse for varigt mén til 15 procent for middelsvære daglige rygsmerter med udstrålende bensmerter og med middelsvær bevægeindskrænkning.

Sikrede, der var 54 år, havde siden 1976 været beskæftiget som redder, ambulancekører og brandmand.

Efter arbejdsskaden genoptog sikrede arbejdet som redder den 7. maj 2001, hvor han blev skånet samtidig med at han modtog rygtræning. Efter fornyet sygdomsmeddelelse fik han tilbudt arbejdsprøvning i anden afdeling i en 3 måneders periode fra 17. juni 2002, hvor han skulle køre rundt og opsætte røgalarm hos pensionister. Arbejdstiden var ca. 4 timer. Efter afslutning af perioden blev han påny sygdomsmeddelt. Der blev tilbudt ny arbejdsprøvning i en 3 måneders periode fra 17. marts 2003 med en ugentlig arbejdstid på 15 timer med henblik på ansættelse i fleksjob. Arbejdet bestod først og fremmest i kørsel med falckbiler til syn hos bilinspektionen. Forløbet blev afsluttet den 1. maj 2003, idet sikrede havde større fysiske problemer, end der havde været kendskab til ved indgåelse af aftalen. I forbindelse med arbejdsprøvningen kunne sikrede sidde i bilen ca. 1/2 time, hvorefter han måtte gå rundt ca. 15 minutter, fordi rygsmerterne forværredes og højre ben begyndte at sove.

Der blev herefter iværksat arbejdsprøvning på Revalideringsinstitution fra 15. oktober til 12. december 2003 begyndende i IT værkstedet 3 dage om ugen af 3 timer. Sikrede magtede ikke arbejdsopgaverne og arbejdsindsatsen svarede til 1-1 1/2 times effektiv arbejdsindsats pr. dag. Han overflyttedes til receptionen ligeledes 3 dage om ugen af 3 timer, hvor hans indsats var præget af de mange fysisk tunge ting, han ikke kunne. Også her var hans arbejdsindsats under 50 procent svarende til 1-1 1/2 times effektiv arbejdstid pr. dag.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 8. marts 2004 fik sikrede tilkendt en løbende erhvervsevnetabserstatning på 50 procent fra den 17. juni 2002.

Sikrede fik tilkendt førtidspension fra 1. april 2004.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 14. juni 2004 fik sikrede tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne på 80 procent, dvs yderligere 30 procent som løbende ydelse fra den 1. april 2004. Arbejdsskadestyrelsen lagde vægt på, at arbejdsprøvningen nu var afsluttet, og at han herefter var tilkendt førtidspension med henvisning til arbejdsskadens følger.

Forsikringsselskabet havde i anken anført, at tilkendelse af erhvervsevnetabserstatning på 80 procent ville medføre overkompensation og at dette stred imod dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, hvorefter der skal være lidt et tab for at der kan udbetales erstatning.

Afgørelse:

Sikrede havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 65 procent. Ankestyrelsen

nedsatte således erstatningen for tab af erhvervsevne fra 80 procent til 65 procent.

Begrundelsen for afgørelsen var, at sikrede burde kunne påtage sig deltidsbeskæftigelse i arbejde, der ikke indebar rygbelastende funktioner, og hvor der var mulighed for varierende stående og gående funktioner.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at sikrede havde gode sociale kompetencer, og at den stedfundne arbejdsprøvning/forsøg på at finde fleksjob havde været i rygbelastende funktioner. Antallet af timer, sikrede havde kunnet magte i den stedfundne arbejdsprøvning, kunne således ikke alene lægges til grund ved vurderingen af hans nedsatte erhvervsevne efter arbejdsskadeloven.

Ud fra en samlet skønsmæssig vurdering fandt Ankestyrelsen, at sikredes tab af erhvervsevne kunne fastsættes til 65 procent.

Ankestyrelsen bemærkede, at der efter arbejdsskadeloven ikke var hjemmel til at nedsætte erstatningen som følge af, at sikrede var tilkendt førtidspension.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 1005542-04

Ved arbejdsskaden den 5. september 2000 blev sikrede fastklemt og pådrog sig skader på store dele af kroppen.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte godtgørelse for varigt mén til samlet 25 procent for de neurologiske og ortopædkirurgiske følger efter arbejdsskaden.

Sikrede, der var 52 år og ufaglært, havde siden udgangen af 7. klasse været beskæftiget med fysisk tungt arbejde, senest som lager- og pakhusarbejder i et korn- og foderstoffirma.

Efter arbejdsskaden var sikrede sygemeldt, men genoptog den 1. januar 2001 sit arbejde på deltid (3 timer dagligt) og fra den 1. maj 2001 på fuld tid. Der var fortsat smerter fra ben og ryg. Den 5. marts 2002 skete der en forværring af rygsmerterne, og sikrede blev på ny sygemeldt.

Der blev herefter iværksat arbejdsprøvning fra den 1. juli 2002 på kommunens jobcenter med montagearbejde, og arbejdsprøvningen viste, at sikrede kunne arbejde max. 2 timer dagligt.

Sikrede blev på den baggrund tilkendt førtidspension fra den 1. februar 2003.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 20. april 2004 fik sikrede tilkendt tab af erhvervsevne på 80 procent som løbende ydelse fra den 1. februar 2003. Arbejdsskadestyrelsen lagde vægt på forløbet af arbejdsprøvningen, og at sikrede nu var tilkendt førtidspension på baggrund af arbejdsskadens følger.

Forsikringsselskabet havde i anken anført, at tilkendelse af erhvervsevnetabserstatning på 80 procent ville medføre overkompensation, og at dette stred imod dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, hvorefter der skal være lidt et tab, for at der kan udbetales erstatning.

Afgørelse:

Sikrede havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 80 procent.

Ankestyrelsen tiltrådte således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Begrundelsen for afgørelsen var, at sikrede ikke kunne påtage sig fysisk belastende arbejdsfunktioner, herunder løftearbejde, på grund af sine betydelige smerter, især lænderygsmerter. Dette sammenholdt med sikredes alder og tidligere uddannelse gjorde, at sikredes arbejdssevne skønnedes nedsat med skønsmæssigt 80 procent.

Ankestyrelsen bemærkede, at der efter arbejdsskadeloven ikke var hjemmel til at nedsætte erstatningen som følge af, at sikrede var tilkendt førtidspension.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr.1000933-04

Ved arbejdsskaden den 11. december 1995 fik sikrede beskadiget højre hånd under sit arbejde som matros.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 17. december 2003 blev godtgørelse for varigt mén fastsat til 5 procent for følger efter klemskade af højre hånd i form af nedsat håndtrykskraft, nedsat følesans på håndryggen og bagsiden af 4. finger samt strækkedefekt af 4. finger.

Sikrede, der var 56 år, var uddannet matros, fisker og skorstensfejer.

Efter arbejdsskaden var sikrede sygemeldt og overgik den 1. marts 1997 til revalidering som følge af arbejdsskaden. Kommunen havde ad 2 omgange ydet støtte til sikredes revalidering til skipper, som han ophørte med første gang som følge af, at han ikke psykisk kunne håndtere ansvaret og anden gang angiveligt som følge af sine håndgener.

Sikrede havde efter arbejdsskaden arbejdet som lastbils- og buschauffør fra 1998-2002 samt med rengøringsarbejde. Han oplyste, at arbejdsophøret som buschauffør skyldtes alkoholproblemer. Endelig havde sikrede i 2 måneder været i arbejdsprøvning først i et køkken og siden på en institution for multihandicappede. Det var meningen, at han siden skulle arbejdsprøves som ejendomsfunktionær, men forløbet blev afbrudt, da han skulle afsone en dom.

Herefter ansøgte sikrede om førtidspension som han fik tilkendt fra den 1. december 2003 på grund af håndskaden, alkoholproblemer, nedsat gang og standfunktion, nedsat blodforsyning til benene samt personlighedsforstyrrelse.

Arbejdsskadestyrelsen tilkendte ved afgørelse af 17. december 2003 sikrede erstatning for tab af erhvervsevne på 15 procent, idet styrelsen vurderede at sikredes samlede tab af erhvervsevne udgjorde 75 procent, men at arbejdsskadens følger alene var omkring 1/5 heraf.

Både forsikringsselskabet og sikredes advokat klagede over afgørelsen.

Afgørelse:

Sikrede havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 15 procent.

Ankestyrelsen tiltrådte således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Begrundelsen for afgørelsen var, at arbejdsskaden var årsag til, at sikrede måtte ophøre som matros og påbegyndte revalidering til skipper, men at arbejdsskaden ikke kunne begrunde, at de senere revalideringsforsøg mislykkedes.

Ankestyrelsen fandt, at sikredes erhvervsevne som følge af arbejdsskaden kun ville være påvirket i forhold til særligt håndsbelastende arbejde, og således kun i mindre omfang ville forhindre sikrede i at skaffe sig indtægt ved andet arbejde. Arbejdsskaden havde således kun i begrænset omfang været årsag til sikredes overgang til førtidspension.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at den væsentligste del af erhvervsevnetabet med overvejende sandsynlighed måtte tilskrives sikredes alkoholproblem, nedsat gang- og standfunktion, nedsat blodforsyning til benene samt personlighedsforstyrrelse.

Ankestyrelsen fastsatte herefter sikredes tab af erhvervsevne til skønsmæssigt 15 procent, idet arbejdsskadens følger kun udgjorde en mindre del af det samlede erhvervsevnetab.